

FEDERALE OVERHEIDSDIENST
MOBILITEIT EN VERVOER

ENQUÊTE BEMOB: VERPLAATSINGEN OVER DE BELGISCHE GRENZEN HEEN, TWEEDE UITGAVE

www.mobilit.belgium.be

.be

Auteur:

Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer
Directoraat generaal Duurzame Mobiliteit en Spoorbeleid
Directie Mobiliteit – Dienst Studies en Enquêtes
enquetewwv@mobilit.fgov.be

Verantwoordelijke uitgever:

Emmanuelle Vandamme, Vooruitgangstraat 56 - 1210 BRUSSEL

Wettelijk Depot: D/2022/13.831/3– April 2022

Inhoudsopgave

Enquête BeMob: verplaatsingen over de Belgische grenzen heen, tweede uitgave.....	3
Invloed van verschillende factoren op de keuze van de vervoerswijze	4
Verplaatsingen buiten België, in 2021.....	5
Aantal	5
Periode	5
Redenen.....	6
Reisgenoten.....	7
Vervoerswijzen	8
Belangrijkste vervoerswijze.....	8
Keuze van de vervoerswijze	8
De trein als alternatief voor de auto en het vliegtuig	10
Reizen met de trein of nachttrein?	10
Bestemmingen.....	11
Besluit.....	12

Enquête BeMob: verplaatsingen over de Belgische grenzen heen, tweede uitgave

Het doel van deze enquête is meer te weten te komen over de gewoonten van de Belgen met betrekking tot hun verplaatsingen buiten België van meer dan 150 km om persoonlijke redenen zoals vakantie, winkelen, toerisme of bezoek aan vrienden of familie¹. Met de enquête willen we ook de factoren identificeren die de keuze voor een bepaalde vervoerswijze beïnvloeden.

We bevroegen een **panel van 3000 respondenten**, representatief² voor de Belgische bevolking, over hun **verplaatsingen in 2021** naar een **bestemming buiten België** (een ander land, een buitenlandse stad, een vakantiebestemming, gelegen op meer dan 150 km afstand). De enquête werd online uitgevoerd door de firma iVOX, tussen 2 en 17 november 2021.

De kenmerken van het respondentenpanel staan in Tabel 1.

Tabel 1 Kenmerken van het respondentenpanel

Gender	Mannen	Vrouwen	
	1429 (47,63 %)	1571 (52,37 %)	
Leeftijdscategorie	34 jaar en jonger	Van 35 tot 54 jaar	55 jaar en ouder
	550 (18,33 %)	1111 (37,03 %)	1339 (44,63 %)
Opleidingsniveau	Lager secundair	Hoger secundair	Hoger onderwijs
	439 (14,63 %)	118 (3,72 %)	1443 (48,10 %)
Gewest van de woonplaats	Vlaanderen	Wallonië	Brussel
	1753 (58,43 %)	989 (32,97 %)	258 (8,60 %)

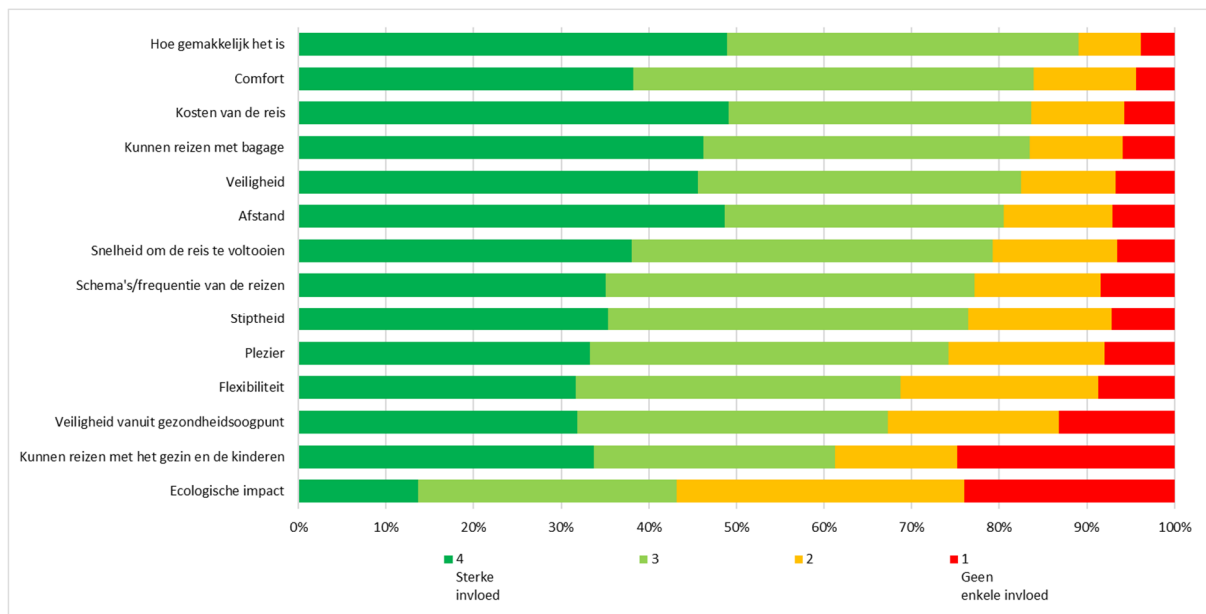
¹ Een eerste enquête, uitgevoerd in 2020, hield rekening met verplaatsingen buiten België van meer dan 300 km en verplaatsingen omwille van beroepsredenen voor het jaar 2019. De resultaten van deze enquête zijn beschikbaar op onze [website](#).

² Na weging van de gegevens (maximaal gewicht van 1,79 %, per respondent).

Invloed van verschillende factoren op de keuze van de vervoerswijze

We hebben de respondenten verschillende factoren voorgelegd die van invloed zouden kunnen zijn op hun keuze voor de ene vervoerswijze boven de andere. Voor elk van deze factoren moesten ze aan de hand van een 4-punts Likertschaal beoordelen in hoeverre deze factor van invloed kon zijn op de beslissing om voor deze bepaalde vervoerswijze te kiezen.

Zoals ook al bleek uit de enquête van 2020, **lijkt de keuze van de vervoerswijze voor verplaatsingen buiten België multifactorieel te zijn**. Uit de resultaten blijkt dat elk van de voorgestelde factoren voor meer dan 60 % van de respondenten van invloed is op de keuze van de vervoerswijze. Met name het gemak, het comfort, de kosten van de reis, de mogelijkheid om met bagage te reizen, de veiligheid en de afstand waren voor meer dan 80 % van de respondenten van invloed. De ecologische impact blijkt de factor met de minste invloed (slechts 43 % van de respondenten is van mening dat de ecologische impact van invloed is op de keuze van de vervoerswijze). Deze factor moet worden genuanceerd wegens de aard van de enquête, die gericht is op verplaatsingen buiten België van meer dan 150 km. Met name de keuze voor een milieuvriendelijke vervoerswijze is beperkter wanneer er naar verre bestemmingen wordt gereisd. (zie Figuur 1 voor het overzicht).

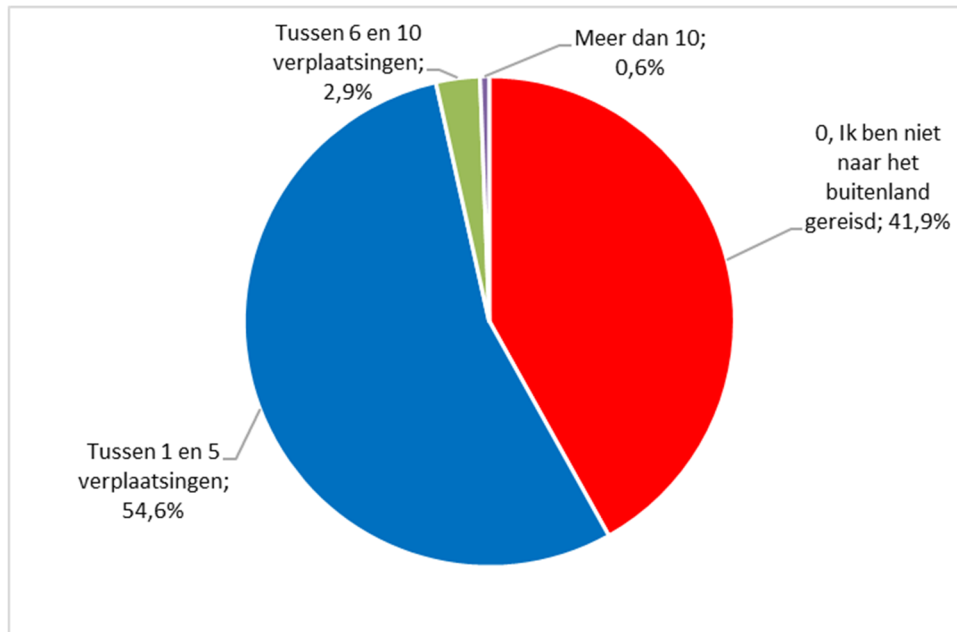

Figuur 1 Invloed van verschillende factoren op de keuze van de vervoerswijze

Verplaatsingen buiten België, in 2021

Aantal

Figuur 2 geeft het geschatte aantal verplaatsingen buiten de grenzen van België van meer dan 150 km weer, die in de loop van de laatste 12 maanden werden gerapporteerd³. **Bijna 55 % van de respondenten maakte tussen 1 en 5 verplaatsingen naar het buitenland.** Iets minder dan 4 % van de respondenten maakte 6 of meer verplaatsingen. Waarschijnlijk als gevolg van de gezondheidscrisis zegt echter iets meer dan **40 % van de respondenten niet buiten onze grenzen te zijn gereisd.**

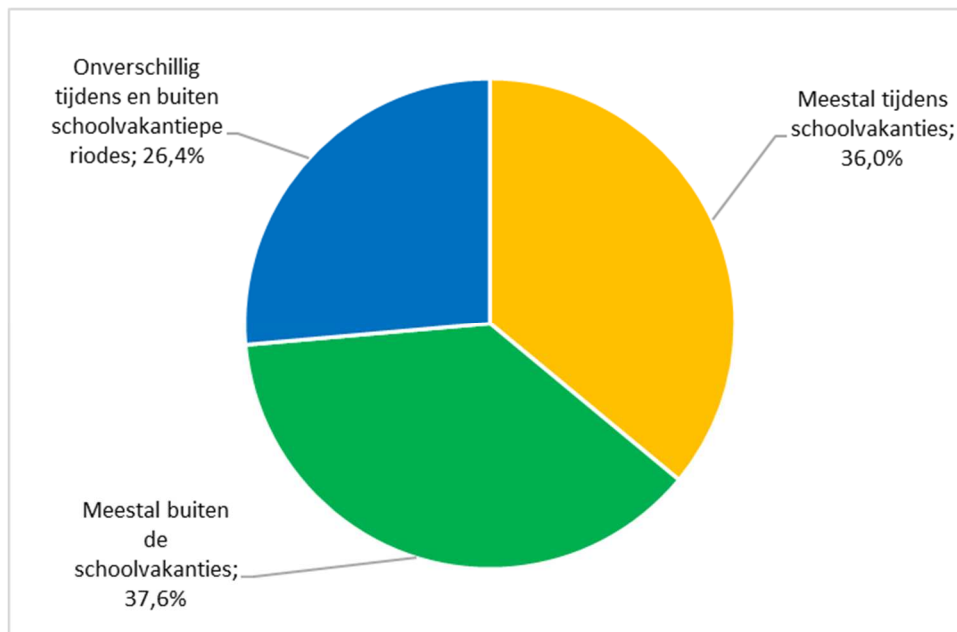
Figuur 2 Percentage respondenten dat de afgelopen 12 maanden (al dan niet) verplaatsingen buiten België heeft gemaakt

De respondenten die de voorbije 12 maanden buiten België hebben gereisd, kregen een reeks vragen over de manier waarop ze zich hebben verplaatst: In welke periode? Om welke redenen? Met wie? En vooral, met welke vervoerswijze?

Periode

Aangezien onze enquête gericht is op persoonlijke redenen om buiten België te reizen, lijkt de vraag in welke periode(s) de respondenten het liefst reizen, relevant. **De gegevens laten geen uitgesproken verschil zien tussen diegenen die tijdens de schoolvakantieperiodes reisden (36 %) en diegenen die buiten deze periodes reisden (38 %).** Meer dan één op de vier respondenten geeft aan zonder enig onderscheid tijdens deze periodes te hebben gereisd. (zie Figuur 3 voor het overzicht).

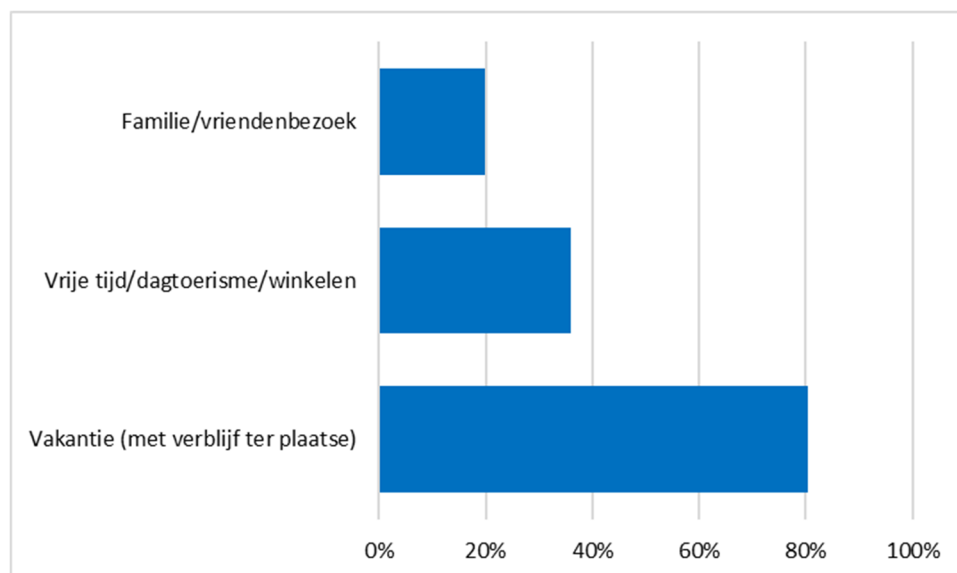
³ Voor volledige gegevens over het aantal buitenlandse reizen van de Belgen, raden wij de lezer aan de door [Statbel](#) gepubliceerde gegevens te raadplegen.

Figuur 3 Periode waarin de verplaatsingen worden gemaakt

Redenen

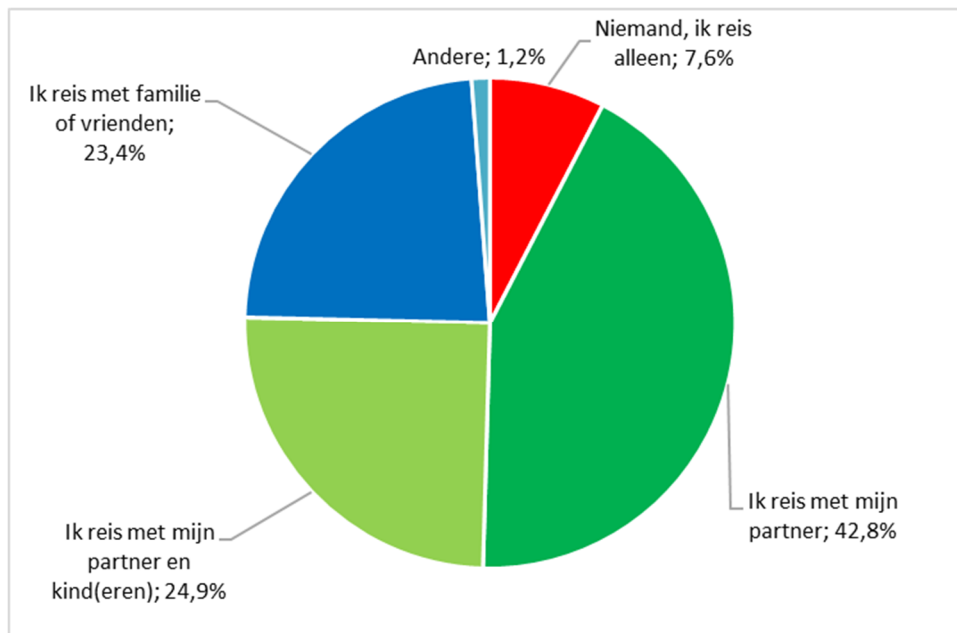
Hoewel de enquête uitsluitend betrekking heeft op reizen om persoonlijke redenen, kan een onderscheid worden gemaakt tussen bezoeken aan familie of vrienden, vakanties, vrijetijdsbesteding, winkelen of daguitstappen. Ondanks de gezondheids crisis zijn **vakanties met een verblijf ter plaatse steeds een veel gekozen reden van verplaatsing door respondenten die naar het buitenland zijn gereisd (80 %)**. (zie Figuur 4 voor het overzicht).

Figuur 4 Percentage respondenten naargelang de verplaatsingsredenen

Reisgenoten

Uit de resultaten van de enquête blijkt dat **de respondenten meestal door hun partner werden vergezeld** bij reizen buiten België (43 %). (zie Figuur 5 voor het overzicht).

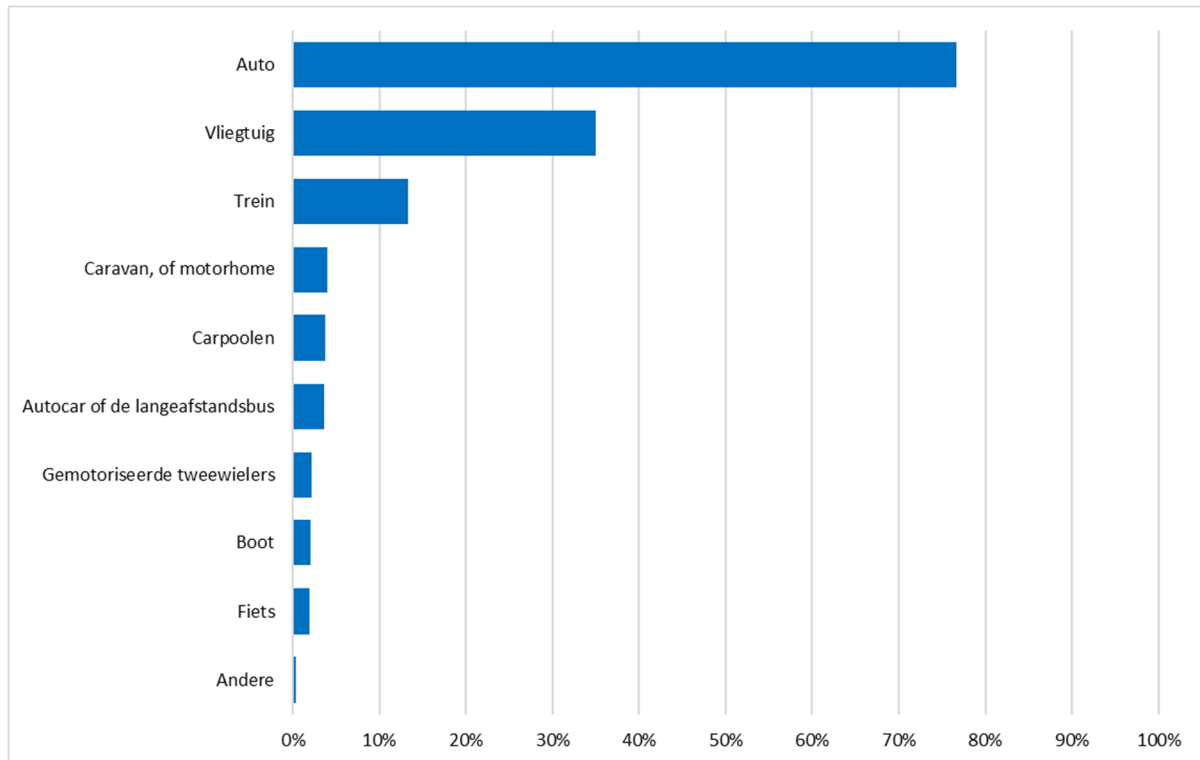

Figuur 5 Percentage respondenten naargelang de samenstelling van het reisgezelschap

Vervoerswijzen

Belangrijkste vervoerswijze

Uit de gegevens blijkt dat **vooral de auto populair is**. Bijna 80 % van de respondenten die buiten België reisden, gebruikten de auto als hun belangrijkste vervoerswijze (d.w.z. gebruikt voor het grootste deel van de verplaatsing). **Meer dan één op de drie respondenten reisde ook met het vliegtuig. De trein komt op de derde plaats met 13 %** van de respondenten die deze vervoerswijze kiezen voor het grootste deel van hun traject(en)⁴. (Zie Figuur 6 voor alle vervoerswijzen).

Figuur 6 Belangrijkste vervoerswijze

Keuze van de vervoerswijze

De hoofdreden om een vervoerswijze te verkiezen boven een andere verschilt naargelang de onderzochte vervoerswijze. Voor degenen die de **auto als hoofdvervoerswijze** hebben gekozen, zijn **flexibiliteit** en **gemak** dan ook de belangrijkste factoren. Terwijl de keuze voor het **vliegtuig** meer wordt ingegeven door de **afstand** en de **snelheid** waarmee men afstanden overbrugt. Deze resultaten zijn vergelijkbaar met die van de enquête van 2020.

Voor de respondenten die met de **trein** reisden, blijkt uit de enquêteresultaten dat vooral **de ecologische impact** een belangrijke rol speelt bij de keuze voor deze vervoerswijze (dit was het geval bij 28,7 % van de respondenten). Dit resultaat, dat specifiek geldt voor de respondenten die met de trein reisden, wijkt af van de tendensen in Figuur 1, die niet zo'n sterke invloed van de ecologische impact op de keuze van de vervoerswijze in het algemeen laten zien.

(Zie Tabel 2 voor het overzicht van de keuzes naargelang de gebruikte vervoerswijze).

⁴ Uit de enquête van 2020 blijkt dat de auto het favoriete vervoermiddel is voor reizen naar buurlanden van België en dat het aandeel van vliegtrips toeneemt naarmate de afstand toeneemt.

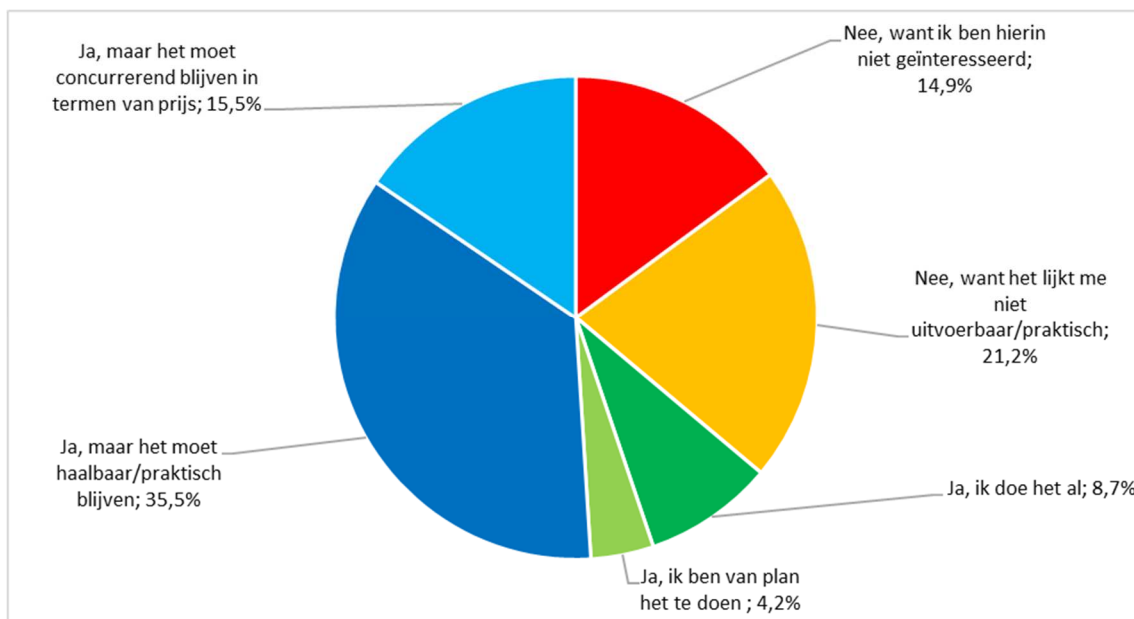
Tabel 2 Hoofdreden bij de keuze van de belangrijkste vervoerswijze

	Auto (n = 443 respondenten)	Vliegtuig (n = 276 respondenten)	Trein (n = 233 respondenten)
Stiptheid	1,3 %	0,6 %	3,4 %
Ecologische impact	1,7 %	1,4 %	28,7 %
Veiligheid (inclusief gezondheid)	4,5 %	2,5 %	4,7 %
Plezier	5,4 %	3,4 %	6,2 %
Snelheid waarmee de afstand wordt overbrugd	5,7 %	33,8 %	10,4 %
De kosten van de reis	6,4 %	3,9 %	14,7 %
Kunnen reizen als gezin met kinderen	6,9 %	2,0 %	2,9 %
Afstand	9,1 %	45,3 %	13,8 %
Gemak, comfort, kunnen reizen met bagage	25,8 %	6,1 %	12,1 %
Flexibiliteit	33,1 %	1,1 %	3,0 %

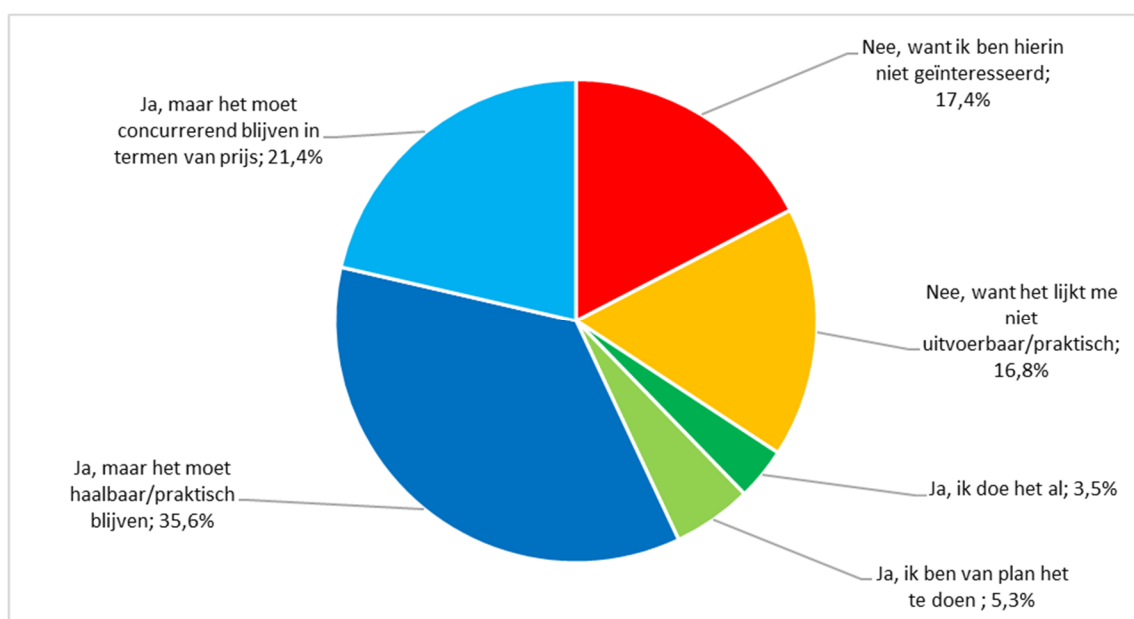
De trein als alternatief voor de auto en het vliegtuig

Reizen met de trein of nachttrein?

Net als in 2020 vroegen wij alle respondenten of zij er voorstander van zouden zijn om over lange afstanden met de trein of nachttrein te reizen in plaats van met het vliegtuig of de auto, om zo de negatieve ecologische impact te beperken? Opnieuw **reageren de deelnemers eerder positief op deze vraag, met meer dan 60 % voor zowel de trein als de nachttrein**. Slechts 14,9 % geeft aan niet geïnteresseerd te zijn in de trein en 17,4 % in de nachttrein als alternatief voor de auto en het vliegtuig. De trein of de nachttrein lijken geen goede alternatieven te zijn omdat ze "niet praktisch of niet haalbaar" zijn voor respectievelijk 21,2 % en 16,8 % van de respondenten. (zie Figuur 7 en Figuur 8 voor het overzicht).

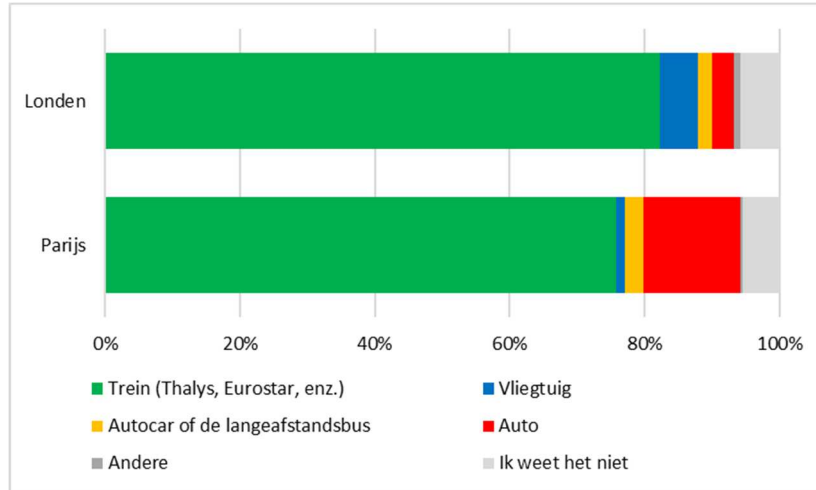
Figuur 7 De trein als alternatief voor verplaatsingen buiten België?

Figuur 8 De nachttrein als alternatief voor verplaatsingen buiten België?

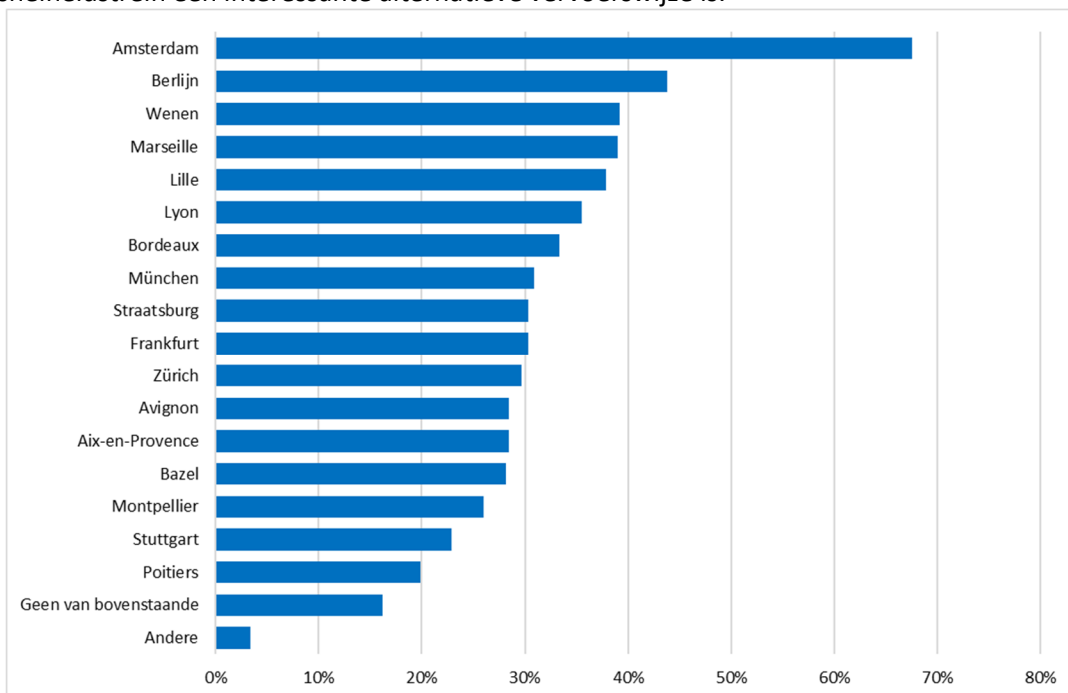
Bestemmingen

In het algemeen worden de grote Europese steden goed bediend door hogesnelheidstreinen. In onze enquête van 2020 waren Londen en Parijs voorbeelden van bestemmingen waar de trein als een goed alternatief voor de auto of het vliegtuig werd beschouwd. De respondenten van deze nieuwe enquête bevestigen dat **de trein de beste vervoerswijze is om naar Londen of Parijs te reizen**. (zie Figuur 9).

Figuur 9 Beste vervoerswijze om naar Londen of Parijs te reizen

Figuur 10 laat zien dat ook andere steden in Europa⁵ bestemmingen blijken te zijn waarvoor de hogesnelheidstrein een interessante alternatieve vervoerswijze is.

Figuur 10 Voor welke steden is de trein een alternatief?

⁵ Selectie van steden die door hogesnelheidslijnen worden bediend. Om praktische redenen was het niet mogelijk een uitputtende lijst op te stellen van Europese steden die per hogesnelheidstrein bereikbaar zijn.

Besluit

Doorgaans wordt de keuze van een vervoerswijze door verschillende factoren beïnvloed. **Gemak, comfort en kosten van de traject zijn de belangrijkste** factoren die de keuze van de vervoerswijze beïnvloeden.

Meer dan de helft van de respondenten van deze enquête heeft in de afgelopen 12 maanden ten minste één verplaatsing buiten België gemaakt. Meestal betrof het **reizen met een verblijf ter plaatse, tijdens of buiten de schoolvakantieperiodes** (de meeste respondenten reisden samen met hun partner). Voor de 42 % van de respondenten die aangeven niet buiten België te zijn gereisd, kan worden aangenomen dat de gezondheids crisis en de daarmee gepaard gaande preventiemaatregelen een impact hebben gehad.

Hoewel deze enquête het overwicht van de **auto als favoriete vervoerswijze** bevestigt, blijkt er ook uit dat bij reizen buiten België ook de trein zo zijn troeven heeft.

De **trein en de nachttrein** als alternatieven voor de auto en het vliegtuig **worden** door de respondenten van deze enquête namelijk **goed onthaald**. Bovendien kiezen veel mensen voor **reizen met de trein omwille van de positieve ecologische impact** van deze vervoerswijze. Voorts zien alle respondenten de **trein** als de beste vervoerswijze om naar **Londen** of **Parijs** te reizen. De respondenten toonden ook belangstelling voor de trein als vervoerswijze om naar een groot aantal steden in Europa te reizen.

De keuze van het **vliegtuig** hangt vooral samen met het begrip **afstand** en, daaruit voortvloeiend, met de **snelheid** waarmee de bestemming wordt bereikt.

FEDERALE OVERHEIDSDIENST
MOBILITEIT EN VERVOER

www.mobilit.belgium.be

